

บทคัดย่อ

169146

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของกรรมการบริษัท
เมื่อบริษัทมีหนี้สินล้นพ้นตัว

ชื่อผู้เขียน : นายอนุพงษ์ คัชณิ

ชื่อปริญญา : นิติศาสตรมหาบัณฑิต

ปีการศึกษา : 2545

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

1. อาจารย์วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ ประธานกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิมพ์ใจ สระทองอุ่น

บริษัทเป็นองค์กรในการดำเนินธุรกิจที่มีความสำคัญ ซึ่งได้ประกอบธุรกิจโดยอาศัยแนวคิดพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ในการมุ่งแสวงหากำไรสูงสุดมาเป็นแรงจูงใจสำหรับการดำเนินกิจการของบริษัท และอาศัยทฤษฎีในการจัดตั้งบริษัทมาจากแนวคิดของกฎหมายว่าด้วยบริษัทของประเทศอังกฤษที่มีระบบกฎหมายเป็นแบบคอมมอน ลอว์ ซึ่งได้อาศัยทฤษฎีเกี่ยวกับสภาพนิติบุคคลของบริษัท คือ หลักตัวตนของบริษัทที่ถือว่าบริษัทมีสภาพบุคคลแยกต่างหากจากผู้ถือหุ้นที่ทำให้เกิดหลักการคุ้มครองผู้แทนของบริษัท รวมทั้งยึดหลักการเพิ่มผลกำไรในทางธุรกิจมากกว่าการปรับปรุงธุรกิจให้มีประสิทธิภาพดีขึ้น ดังนั้น จึงมักจะปรากฏอยู่เสมอว่าในการประกอบกิจการของบริษัทที่ได้อาศัยแนวคิดและทฤษฎีดังกล่าวมักจะมีการดำเนินการด้วยประการทั้งปวง เพื่อมุ่งให้ได้ผลตอบแทนสูงสุดแม้ว่าการประกอบกิจการดังกล่าวอาจเป็นเป็นการขาดความรับผิดชอบ รวมทั้งขาดความเป็นธรรมต่อผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกรรมของบริษัทไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ของบริษัท รวมทั้งสังคมโดยรวมก็ตาม

แต่เมื่อสภาพทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงไป ประเทศต่าง ๆ ได้มีการตื่นตัวจากการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม จึงเป็นความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนความเชื่อเดิมที่ว่าบริษัทเป็นผู้แสวงหากำไรในทางการค้า มาเป็นความเชื่อในรูปแบบของบริษัทสมัยใหม่ ที่มีแนวคิดว่าการริบธรรมเนียมหรือวิญญานของบริษัทนั้นมีความสำคัญต่อการดำเนินกิจการของบริษัทมากกว่าการสร้างกำไร ที่ถือได้ว่าบริษัทยุคใหม่มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อสังคม เช่นเดียวกับความรับผิดชอบต่อทางเศรษฐกิจ

โดยจากการศึกษาพบว่า ในปัจจุบันการทำธุรกรรมของกรรมการบริษัทเมื่อบริษัทมีหนี้สินล้นพ้นตัวบนพื้นฐานของหลักตัวตนของบริษัทดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคมโดยส่วนรวมอื่น ๆ ได้ กล่าวคือ หากมีการจดทะเบียนตั้งบริษัทขึ้นมาแล้วกรรมการของบริษัทได้มีการทำธุรกรรมก่อหนี้กับบุคคลภายนอก จนกระทั่งมีการฉ้อฉลขึ้นภายในบริษัทจากการทำธุรกรรมดังกล่าวแล้วมีการร้องขอให้บริษัทล้มละลายจนกระทั่งมีการตั้งบริษัทขึ้นมาใหม่ และมีการดำเนินการอย่างเดียวกันเช่นนี้ซ้ำแล้วซ้ำอีกก็จะส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมของกรรมการบริษัทและกลายเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและการเงินของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2540 และ พ.ศ. 2541 มาจนถึงทุกวันนี้ที่นำมาซึ่งความล้มเหลวของสถาบันการเงินและบริษัทต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำธุรกรรมของกรรมการบริษัท เมื่อบริษัทมีหนี้สินล้นพ้นตัว เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นต่อประเทศไทย ดังต่อไปนี้

1. การพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนสารบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมของกรรมการบริษัท เมื่อบริษัทมีหนี้สินล้นพ้นตัวให้เกิดความเป็นธรรมและมีความรับผิดชอบต่อบุคคลทุกฝ่าย โดยอาศัยหลักการมองข้ามสถานะของการเป็นนิติบุคคลมาปรับใช้บังคับ

2. การพิจารณาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายวิธีสบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการทำธุรกรรมของกรรมการบริษัท เมื่อบริษัทมีหนี้สินล้นพ้นตัว ในส่วนที่มีผลกระทบต่อการได้รับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ ซึ่งกระบวนการในการขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายยังไม่สามารถนำมาใช้บังคับได้อย่างเหมาะสม โดยการให้สิทธิต่อเจ้าหนี้ที่จะสามารถเรียกร้องต่อกรรมการของบริษัทที่ได้มีการหลอกลวงให้มีความรับผิดชอบเป็นการส่วนตัวต่อเจ้าหนี้

ABSTRACT

169146

Thesis Title : Legal Problems Concerning Transaction
Committed by Directors While the Company
is Insolvent

Student's Name : Mr. Anupong Duchanee

Degree Sought : Master of Laws

Academic Year : 2002

Advisory Committee:

1. Mr. Wisit Wisitsora-at Chairperson
2. Asst. Prof. Pimjai Sratong-on

A company is a business organization of particular importance. Its operation is, based upon an economic concept, proceeded with a view to maximum profits. Indeed, corporate corporation is founded upon the English common law concept of separate corporate personality according to which a company is regarded as enjoying a separate legal entity independently of its shareholders. It is on account of this conception that those representing a company are afforded protection. Efforts to increase business profits, in real practice, take precedence over endeavours to promote corporate efficiency. It is often witnessed that, along the line of the above conceptions and theories, business is conducted in a manner generating optimum revenue although the conduct is committed without due responsibility. This jeopardises fairness to

persons involved in the transactions concerned, whether the company's shareholders, creditors and the public at large.

Notwithstanding, following economic changes, there has occurred new awareness with regard to the growth in the free enterprise economy. A need is felt to depart from the original conception that a company is a profit seeker. It is, instead, perceived that a modern form of corporation must be supported by an ethical foundation – the spirit of the company should be given greater importance than profit-making. A company in the new era carries as much social responsibility as economic one.

This study reveals that. During a company's insolvency, transactions committed by it on the basis of the separate corporate personality give rise to problems at the expense of society as a whole. Once a company has been incorporated, its directors may enter into fraudulent transactions with creditors and request for putting the company into bankruptcy. Subsequent to such bankruptcy, a new company may be formed with a view to repeating similar deceitful conduct. Such a vicious circle results in losses to all persons concerned with the transactions committed by the company's directors and usually brings into existence non-performing debts, which have indeed caused severe financial and economic crises in Thailand from 1997 or 1998 up to present and have accounted for failure of various financial institutions and firms in both private and public sectors.

Therefore, to prevent and solve problems in connection with transactions made by a company's directors while the company becomes insolvent, the following actions are recommended.

1. Revision should be made of substantive law concerning commission of transactions by a company's directors during the company's insolvency so as to achieve justice and promote directors responsibility to all parties. For these purposes, the concept regarding piercing the corporate veil should be adopted.

2. Procedural law regarding transactions committed by a company's directors while the company is insolvent should also be revised to the effect that creditors may, where the repayment obtained from the allocation of debts in a bankruptcy proceedings appears insufficient, claim against fraudulent directors personally.